

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 9. maaliskuuta 2023
(OR. en)

7248/23

COPS 122
CFSP/PESC 410
DEVGEN 56
CONUN 78
ENER 110
CLIMA 118
SUSTDEV 41
ENV 220
ONU 21
RELEX 324

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 6233/23

Asia: Neuvoston päätelmät ilmasto- ja energiadiplomatiasta

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston istunnossaan 9. maaliskuuta 2023 hyväksymät neuvoston päätelmät ilmasto- ja energiadiplomatiasta.

Neuvoston päätelmät ilmasto- ja energiadiplomatiasta**”EU:n ilmasto- ja energiadiplomatian vahvistaminen kriittisellä vuosikymmenellä”**

1. Ilmastonmuutoksen, luontokadon ja saastumisen maapallolle aiheuttaman kriisin seuraukset ovat globaali ja olemassaolomme kohdistuva uhka, joka vaikuttaa erityisesti kaikkein heikoimmassa asemassa oleviin, lisää köyhyyttä ja eriarvoisuutta sekä vaikuttaa vakauteen. EU:n ilmasto- ja energiadiplomatia on keskeinen osa EU:n ulkopolitiikkaa. EU on ilmasto- ja energiadiplomatiansa kautta vakaasti sitoutunut maailmanlaajuisten kumppaneidensa kanssa yhteistyöhön Pariisin sopimuksen panemiseksi täytäntöön, maapallon lämmön nousun rajaamiseksi 1,5 celsiusasteeseen verrattuna teollista aikakautta edeltäviin lämpötiloihin, heikoimmassa asemassa olevien tukemiseksi, erityisesti vähiten kehittyneissä maissa ja pienissä kehittyvissä saarivaltioissa, ilmastonmuutoksen vaikutuksiin sopeutumisessa sekä yhteisen ilmastorahoituksen lisäämiseksi. EU tukee edelleen oikeudenmukaista siirtymää kohti ilmastoneutraaleja ja kestäviä talouksia ja yhteiskuntia kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman ja kehitysrahoitusta koskevan Addis Abeban toimintaohjelman mukaisesti. Tässä yhteydessä EU korostaa YK:n ympärille rakentuvan vahvan sääntöihin perustuvan monenvälisen lähestymistavan merkitystä, jotta näihin globaaleihin haasteisiin voidaan vastata menestyksekkäästi.
2. Venäjän Ukrainaa vastaan käymä laiton, ilman edeltävää provokaatiota toteutettu ja perusteeton hyökkäyssota, joka rikkoo selvästi YK:n peruskirjaa, on aiheuttanut ennennäkemätöntä inhimillistä kärsimystä ja valtavia ympäristövahinkoja sekä kasvattanut ydinturvallisuuteen kohdistuvaa riskiä Ukrainassa. Se on kärjistänyt energiavarmuus- ja elintarvikekriisiä, jolla on globaaleja vaikutuksia. Neuvosto tuomitsee energian ja ruoan käyttämisen aseena. EU aikoo poistaa asteittain ja mahdollisimman nopeasti riippuvuutensa Venäjältä tuotavasta kaasusta, öljystä ja hiilestä. EU on täysin sitoutunut tukemaan edelleen kumppaneita ja erityisesti Ukrainaa, myös reagoimalla siihen, että Venäjä tuhoaa järjestelmällisesti Ukrainan kriittistä infrastruktuuria ja erityisesti energiajärjestelmää. EU osallistuu Ukrainan elpymistä ja palautumista koskevien tarpeiden täyttämiseen ja tukee sen pitkän aikavälin talous- ja energiasiirtymää. Ukrainan jälleenrakentamisen viherryttäminen voi olla yksi kaikkia osapuolia hyödyttävä tekijä Ukrainan lähentymisessä EU:hun.

3. Hallitustenvälisen ilmastomuutospaneelin (IPCC) havaintojen perusteella neuvosto painottaa, että ilmastokriisi edellyttää välittömiä, kiireellisiä ja nopeutettuja toimia ja kunnianhimoisempia tavoitteita. Tehokkaat ja kunnianhimoiset hillitsemistoimet ovat paras keino ehkäistä lisääntyviä sopeutumista koskevia tarpeita sekä menetyksiä ja vahinkoja, jotka liittyvät ilmastomuutoksen kielteisiin vaikutuksiin. IPCC on todennut, että kaikilla aloilla on saatavilla ratkaisuja, joilla voitaisiin yhdessä puolittaa maailmanlaajuiset kasvihuonekaasupäästöt vuoteen 2030 mennessä. Neuvosto kannustaa kumppaneita hyödyntämään mahdollisuuksia kestävän talouskasvun ja työpaikkojen luomiseksi.
4. Maailman kollektiivisilla nollanettotavoitteilla voidaan merkittävästi hillitä lämpötilan nousua, mutta nykyiset politiikat ja investoinnit ovat edelleen täysin riittämättömiä, jotta Pariisin lämpötilatavoitteesta voitaisiin vakaasti pitää kiinni. Lämpötilan nousun rajoittaminen 1,5 celsiusasteeseen vähentäisi ilmastomuutoksen vaikutuksia merkittävästi. Tässä yhteydessä neuvosto kehottaa kiireesti lisäämään globaaleja toimia ja nostamaan tavoitetasoa tällä ratkaisevalla vuosikymmenellä IPCC:n analyysien mukaisesti: lämpenemisen rajoittaminen noin 1,5 celsiusasteeseen edellyttää, että maailmanlaajuisen kasvihuonekaasupäästöjen kasvu kääntyy laskuun viimeistään vuonna 2025 ja että päästöjä vähennetään vuoteen 2030 mennessä 43 prosenttia vuoteen 2019 verrattuna. Metaanin osalta on ryhdyttävä yhteisiin toimiin maailmanlaajuisen metaanipäästöjen vähentämiseksi vuoteen 2030 mennessä vähintään 30 prosentilla vuoden 2020 tasosta.

5. Neuvosto kehottaa kaikkia maita ja erityisesti kaikkia suurimpia päästöjen aiheuttajia ja G20-maita tehostamaan toimiaan kunnianhimoisen, 1,5 celsiusasteen tavoitteen kanssa yhteensopivan ilmasto- ja energiapolitiikan hyväksymiseksi ja täytäntöönpanemiseksi. Tässä yhteydessä neuvosto kehottaa kaikkia maita – ja erityisesti niitä, jotka eivät ole vielä tehneet niin – esittämään vuonna 2023 mahdollisimman nopeasti ja hyvissä ajoin ennen COP28-kokousta uudet tai päivitettyt kansallisesti määritellyt panoksensa ja voimakkaammat, kunnianhimoisemmat ja ehdottomat koko talouden laajuiset päästövähennystavoitteet. Tavoitteita olisi tuettava konkreettisilla täytäntöönpanopolitiikoilla ja -toimenpiteillä. EU on sitoutunut ottamaan pikaisesti käyttöön kunnianhimoisen hillitsemistä koskevan työohjelman tärkeänä välineenä, jolla voidaan kiireellisesti tehostaa hillitsemistavoitteita ja niiden täytäntöönpanoa tämän kriittisen vuosikymmenen aikana pyrittäessä edistämään määrätietoisia toimintapolitiikkoja ja tutkimaan, miten eri alat ja oikeudenmukainen energiasiirtymä voivat auttaa toteuttamaan kunnianhimoisia ilmastotoimia ja lisäämään sitoutumista. Lisäksi neuvosto kehottaa maita esittämään mahdollisimman pian sopeutumista koskevia tiedonantoja ja esittämään tai päivittämään kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen tähtäävät pitkän aikavälin kehitysstrategiansa ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi vuoteen 2050 mennessä. EU kannustaa kunnianhimoisempiin päästövähennyksiin kaikilla aloilla ja on tyytyväinen sitoumuksiin, joita on tehty esimerkiksi liikenteen alalla meriliikenne ja ilmailu mukaan lukien.
6. Meillä on – erityisesti tänä vuonna järjestettävän ilmastotavoitehuippukokouksen, YK:n pääsihteerin syyskuussa koolle kutsuman toisen kestävän kehityksen tavoitteita käsittelevän huippukokouksen ja UNFCCC:n COP28-kokouksessa Yhdistyneissä arabiemiirikunnissa hyväksyttävän maailmanlaajuisen tilannekatsauksen poliittisen vaiheen ansiosta – ainutlaatuinen tilaisuus esitellä edistymistä ja tarjota ohjeistusta seuraavan sukupolven kansallisesti määriteltyjä panoksia varten sekä ryhtyä toimiin Pariisin sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Tässä yhteydessä EU panee tyytyväisenä merkille YK:n pääsihteerin raportin ”Our Common Agenda” ja vuodeksi 2024 suunnitellun tulevaisuushuippukokouksen, koska ne kannustavat jatkamaan globaaleja toimia osallistavan ja tehokkaan monenvälisen lähestymistavan avulla.

7. EU toteuttaa itse määriteltäviä ja ratkaisevia toimia kasvihuonekaasujen nettopäästöjen vähentämiseksi vähintään 55 prosentilla vuoden 1990 tasoista vuoteen 2030 mennessä ja ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi viimeistään vuonna 2050 sekä pyrkii sen jälkeen negatiivisiin päästöihin. Kuten 24. lokakuuta 2022 annetuissa neuvoston päätelmissä todetaan, neuvosto on valmis mahdollisimman pian 55-valmiuspaketin keskeisistä osista käytävien neuvottelujen päättymisen jälkeen saattamaan Glasgow’n ilmastopöytäkirjan 29 artiklan ja Sharm el-Sheihin täytäntöönpanosuunnitelman 23 artiklan mukaisesti tarvittaessa ajan tasalle EU:n ja sen jäsenvaltioiden kansallisesti määritellyt panokset sen huomioon ottamiseksi, miten 55-valmiuspaketin keskeisten osien lopullisilla tuloksilla pannaan täytäntöön EU:n yleistavoite, joka vahvistettiin Eurooppa-neuvostossa joulukuussa 2020. EU asettaa ilmastotavoitteensa eurooppalaisen ilmastolain mukaisesti. Sitä varten komissio antaa tarvittaessa yksityiskohtaiseen vaikutustenarviointiin perustuvan lainsäädäntöehdotuksen viimeistään kuuden kuukauden kuluttua ensimmäisestä maailmanlaajuisesta tilannekatsauksesta. Neuvosto pyytää korkeaa edustajaa ja komissiota yhdessä EU:n jäsenvaltioiden kanssa kannustamaan ilmastodiplomatian avulla myös kaikkia muita maita asettamaan mahdollisimman pian korkeat tavoitteet kansallisesti määriteltujen panosten seuraavalle, vuoden 2030 jälkeiselle kierrokselle hyvissä ajoin ennen vuoden 2025 COP30-kokousta. Koska EU:n päästökauppajärjestelmä on ratkaiseva osa EU:n politiikkatoimia, EU kannustaa kumppaneita ottamaan käyttöön ja laajentamaan omia hiilen hinnoitteluvälineitään päästöjen vähentämiseksi tehokkaasti ja vaikuttavasti.
8. Neuvosto korostaa voimallisesti, että sopeutumista ja sietokykyä koskevia toimenpiteitä on ratkaisevan tärkeää vahvistaa maailmanlaajuisesti ja että ilmastonmuutoksen vaikutuksiin liittyvien menetysten ja vahinkojen välttäminen, minimointi ja korjaaminen edellyttävät kiireellisiä lisätoimia ja tukea. Neuvosto korostaa myös kansallisen ja paikallisen sopeutumis suunnittelun merkitystä tehokkaan ja paikallisjohtoisen täytäntöönpanon tukemisessa sekä sopeutumista koskevan maailmanlaajuisen tavoitteen saavuttamisen merkitystä. Tässä yhteydessä neuvosto tukee Santiagon verkoston täysimääräisen ja tehokkaan käyttöönoton, katastrofiriskien vähentämistä koskevan Sendain kehysten täytäntöönpanon ja sen väliarvioinnin toteuttamista vuonna 2023 sekä kansallisten sopeutumis suunnitelmien tosiasiallista täytäntöönpanoa.

9. Neuvosto vahvistaa, että EU on sitoutunut tukemaan heikoimmassa asemassa olevia, erityisesti vähiten kehittyneissä maissa ja pienissä kehittyvissä saarivaltioissa, ja vahvistamaan niiden tahojen nykyistä verkostoa, jotka tällä hetkellä tarjoavat kehitysmaille apua ja valmiuksien kehittämistä ilmastovaikutuksiin valmistautumisessa ja niihin reagoimisessa. Tässä hengessä EU ja sen jäsenvaltiot korostavat Glasgow'ssa pidetyn COP26-kokouksen kehotusta vähintään kaksinkertaistaa vuoteen 2025 mennessä kehitysmaille ilmastomuutokseen sopeutumista varten osoitettava yhteinen ilmastorahoitus vuoden 2019 tasoihin verrattuna.
10. Neuvosto kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita lisäämään edelleen sopeutumis- ja ilmastokestävyystoimien rahoitusta kiinnittäen erityistä huomiota kaikkein heikoimmassa asemassa oleviin yhteisten Team Europe -aloitteiden sekä muiden kansainvälisten välineiden, kuten V20-ryhmän/G7-maiden globaalin ilmastoriskien vastaisen järjestelyn, kautta. EU tukee voimakkaasti YK:n pääsihteerin vaatimusta ihmishenkiä pelastavien varhaisvaroitusjärjestelmien laajentamisesta yleismaailmallisesti kattaviksi seuraavien viiden vuoden kuluessa, muun muassa ilmastoriskiä ja ennakkovaroitusjärjestelmiä koskevaan aloitteeseen (CREWS) myönnettävää tukea lisäämällä ja systemaattisen seurannan rahoitusvälineen (SOFF) kautta.
11. Neuvosto kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita osallistumaan vastedeskin rakentavalla tavalla keskusteluihin uusista rahoitusjärjestelyistä, muun muassa rahastosta, jolla autetaan erityisen haavoittuvia kehitysmaita reagoimaan menetyksiin ja vahinkoihin, jotka liittyvät ilmastomuutoksen kielteisiin vaikutuksiin. Neuvosto kehottaa kaikkia kumppaneita kaikilta alueilta laajentamaan tukeaan ja määrittämään uusia rahoituslähteitä, muun muassa innovatiivisia lähteitä, lisäämällä täydentävyyttä, synergiaa, johdonmukaisuutta ja koordinointia sekä pyrkimällä korjaamaan nykyisessä ratkaisujen ja instituutioiden valikoimassa olevia aukkoja – mukaan lukien kaikki toimijat, joilla on tähän mahdollisuus, myös perinteisten kehitysrahoituksen tarjoajien ryhmän ulkopuolelta.

12. Koska ilmastonmuutos, luontokato ja maaperän huonontuminen, aavikoituminen sekä veden kierrot muutokset ovat riippuvaisia toisistaan, neuvosto kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita lisäämään edelleen toimia, kuten biologisen monimuotoisuuden ja luontoon perustuvien ratkaisujen ja kumppanuuksien rahoitusta. Neuvosto on tietoinen valtamerten kriittisestä roolista ja niiden ”sinisen hiilen” funktiosta sekä kriittisestä tarpeesta suojella, säilyttää ja ennallistaa maaekosysteemejä, muun muassa metsiä sekä rannikko- ja sisävesiekosysteemejä ilmastonmuutoksen vaikutusten lieventämisen, niihin sopeutumisen ja niiden kestämisen kannalta. Neuvosto toteaa lisäksi, että tarvitaan kokonaisvaltainen lähestymistapa veteen liittyvien haasteiden osalta, ja suhtautuu myönteisesti YK:n vuoden 2023 vesikonferenssiin. Neuvosto toteaa, että veteen liittyviä toimia on tehostettava, ja on sitoutunut viemään tulevaa vesitoimintaohjelmaa eteenpäin osana ilmasto- ja energiadiplomatiaansa. Lisäksi neuvosto painottaa, että on tärkeää lopettaa muovin aiheuttama saastuminen. Neuvosto korostaa myös, että kulttuuriperintöä on tärkeää suojella ilmastonmuutoksen ja äärimmäisten sääilmiöiden tuhoisilta vaikutuksilta.
13. Neuvosto on tyytyväinen vuoden 2020 jälkeiseen biodiversiteettikehykseen, joka on Yhdistyneiden kansakuntien biodiversiteettikonferenssissa (biodiversiteettisopimuksen osapuolten 15. konferenssi, COP15) hyväksytty urauurtava sopimus. Se muodostaa kehyksen globaaleille biodiversiteettitoimille vuoteen 2030 saakka ja sen jälkeiselle ajalle, ja neuvosto kehottaa panemaan sen tehokkaasti täytäntöön muun muassa toimittamalla hyvissä ajoin korkealaatuiset kansalliset biologista monimuotoisuutta koskevat strategiat ja toimintasuunnitelmat biodiversiteettisopimuksen COP16-kokousta varten. Kehys pohjustaa yhdessä Pariisin sopimuksen kanssa tietä kohti ilmastoneutraalia, luontomyönteistä ja selviytymiskykyistä maailmaa vuoteen 2050 mennessä.

14. Neuvosto on tyytyväinen sitoumukseen kaksinkertaistaa luonnon monimuotoisuuteen osoitettava EU:n ulkoinen rahoitus 7 miljardiin euroon kaudella 2021–2027 erityisesti kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevien maiden hyväksi ja pitää myönteisinä joidenkin EU:n jäsenvaltioiden ennen biodiversiteettisopimuksen COP15-kokousta ja sen aikana tekemiä vastaavia sitoumuksia. Samalla neuvosto kuitenkin toteaa, että kaikista maista ja lähteistä tarvitaan merkittävää lisärahoitusta ja investointeja ja että sellaisia investointeja on vältettävä, joilla voi olla kielteisiä vaikutuksia biologiseen monimuotoisuuteen ja luontoon.
15. EU – sen jäsenvaltiot ja Euroopan investointipankki (EIP) mukaan lukien – on maailman suurin julkisen ilmastorahoituksen antaja, ja se on edelleen täysin sitoutunut edistämään 100 miljardin Yhdysvaltain dollarin yhteisen tavoitteen saavuttamista mahdollisimman pian ja vuoteen 2025 mennessä, jotta kehitysmaissa voidaan tukea ilmastotoimia. EU kehottaa muita avunantajia tehostamaan toimiaan tältä osin. EU:n Global Gateway -strategia ja Team Europe -lähestymistapa ovat keskeisiä välineitä kestävien investointien varmistamiseksi EU:n kumppanimaissa.
16. Neuvosto korostaa, että on kiireellisesti saatettava rahoitusvirrat Pariisin sopimuksen tavoitteiden mukaisiksi, mobilisoitava ilmastorahoitusta huomattavasti enemmän maailmanlaajuisesti, lisättävä kestävä rahoitusta matalan ja keskitulotason maissa sekä kanavoitava riittävästi tukea erityisesti köyhimmille ja haavoittuvimmille vähiten kehittyneissä maissa ja pienissä saarivaltioissa. Tässä yhteydessä neuvosto korostaa, että on tärkeää nopeuttaa yksityisen rahoituksen käyttöä ilmastomuutoksen hillitsemistä ja siihen sopeutumista koskeviin hankkeisiin, ilmastokestävään infrastruktuuriin ja muuhun kehitystoimintaan sekä globaaleihin julkishyödykkeisiin. Neuvosto korostaa, että valtiovarainministeriöt on otettava mukaan tähän työhön muun muassa ilmastotoimia varten muodostetun valtiovarainministerien koalition kautta vihreän siirtymän ja taloudellisten resurssien laajamittaisen mobilisoinnin nopeuttamiseksi Pariisin sopimuksen tavoitteiden mukaisesti. Neuvosto pyrkii varmistamaan erityisen foorumin, jolla voidaan keskustella rahoitusvirtojen sovittamisesta yhteen ilmastoneutraaliuden ja ilmastomuutoksen kestävien kehityspolkujen kanssa, myös Dubaissa järjestettävässä COP28-kokouksessa. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille korkean tason asiantuntijaryhmän meneillään olevan työn kestävä rahoituksen lisäämiseksi matalan ja keskitulotason maissa Euroopan vihreän kehityksen ohjelman ulkoisen ulottuvuuden täytäntöönpanemiseksi ja kiertorahoitusta koskevan etenemissuunnitelman kehittämiseksi.

17. Ilmastorahoituksen lisäämistä ja kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista koskevan yhteisen tavoitteen kannalta on tärkeää, että ilmastotoimiin myönnettävän rahoituksen saatavuutta parannetaan ja ilmastomuutoksen hillitsemistä ja siihen sopeutumista koskevien hankkeiden rahoituskustannuksia alennetaan ilmastomuutoksen vaikutuksille kaikkein altteimmissa maissa ottaen huomioon niiden velkataakka. Näin ollen neuvosto on tyytyväinen Sharm el-Sheikhissä pidetyssä COP27-kokouksessa kaikille kansainvälisten kehityspankkien ja kansainvälisten rahoituslaitosten sidosryhmille esitettyyn kehotukseen uudistaa monenvälisten kehityspankkien käytäntöjä ja prioriteetteja ja saattaa kaikki rahoitusvirrat ilmastoneutraaliuteen ja -kestävyyteen johtavien kehityspolkujen mukaisiksi. Lisäksi neuvosto kehottaa vahvistamaan selkeän aikataulun. Neuvosto kannustaa myös kansainvälisiä kehityspankkeja vahvistamaan teknistä asiantuntemusta, jota ne tarjoavat kehitysmaille muun muassa sellaisten energiasiirtymähankkeiden laatimiseksi, jotka houkuttelevat kotimaisia ja ulkomaisia yksityisiä sijoittajia.
18. Neuvosto on tyytyväinen G20-maiden asiantuntijapaneelin laatimassa kansainvälisten kehityspankkien omien varojen riittävyyttä koskevien kehysten riippumattomassa arvioinnissa esitettyihin suosituksiin ja tukee niiden nopeaa täytäntöönpanoa. Neuvosto kehottaa kansainvälisiä kehityspankkeja panemaan asiaankuuluvat suositukset täytäntöön niiden vaikutusten huolellisen analysoinnin jälkeen vaarantamatta samalla kansainvälisten kehityspankkien etuoikeusasemaa velkojana, korkeita luottoluokituksia ja pitkän aikavälin rahoitusvakautta. EU:n ja sen jäsenvaltioiden edustajat, jotka ovat kansainvälisten kehityspankkien ja kansainvälisten rahoituslaitosten hallitusten jäseniä, koordinoivat toimiaan kannustaakseen ja tukeakseen kunnianhimoisia ehdotuksia kansainvälisten kehityspankkien ja kansainvälisten rahoituslaitosten strategioiden mukauttamiseksi edelleen Pariisin sopimuksen tavoitteisiin ja ilmastorahoituksen lisäämiseksi merkittävästi. Ne ovat tyytyväisiä Euroopan investointipankin (EIP) tavoitteisiin tässä asiassa. Neuvosto odottaa kiinnostuneena keskusteluja näistä kysymyksistä ja myös Maailmanpankin kehityssuunnitelmasta (Evolution Roadmap) IMF:n ja Maailmanpankin kevät- ja vuosikokouksissa vuonna 2023. Se haluaa osallistua niihin rakentavalla tavalla, jotta ne antaisivat myönteisen panoksen myöhemmin käytäviin keskusteluihin, myös Dubaissa pidettävässä COP28-kokouksessa. Neuvosto tukee myös IMF:n tehtävää auttaa jäseniään vastaamaan ilmastoon liittyviin rakenteellisiin politiikkahaasteisiin ja on tyytyväinen siihen, että ilmastomuutosnäkökohdat on sisällytetty IMF:n nykyisiin lainajärjestelyihin selviytymiskykyä ja kestävyyttä edistävän rahaston avulla.

19. Neuvosto odottaa kiinnostuneena Pariisissa kesäkuussa 2023 pidettävää, globaalia rahoitus sopimusta (Global Financing Pact) käsittelevää huippukokousta, jossa on määrä tarkastella muun muassa ilmastorahoituksen lisäämistä ja uusien rahoituslähteiden mobilisoimista ilmastomuutoksen kannalta haavoittuvassa asemassa oleville maille investointiedellytyksiä parantamalla.
20. EU ja sen jäsenvaltiot lisäävät edelleen yhteistyötä ja toimivat tiiviisti kunnianhimoisten kumppaneiden ja organisaatioiden kanssa toteuttaakseen oikeudenmukaisen maailmanlaajuisen siirtymän kohti ilmastoneutraaliutta. Neuvosto on tyytyväinen G7-maiden oikeudenmukaisen energiasiirtymän kumppanuuksiin Etelä-Afrikan, Indonesian ja Vietnamin kanssa ja on sitoutunut niiden käyttöönottoon. Neuvosto myös tukee meneillään olevaa muita oikeudenmukaisen energiasiirtymän kumppanuuksia koskevaa työtä. Neuvosto odottaa kaikilta asianomaisilta kumppanimailta majohtoisen muutoksen edellyttämää vahvaa sitoutumista. Oikeudenmukaisen energiasiirtymän kumppanuuksien lisäksi neuvosto pyytää korkeaa edustajaa ja komissiota hyödyntämään käynnissä olevia aloitteita ja tutkimaan mahdollisuuksia tiivistää yhteistyötä fossiilisista polttoaineista, erityisesti hiilestä, vahvasti riippuvaisten maiden kanssa, etenkin Länsi-Balkanilla, itäisessä ja eteläisessä naapurustossa, sekä sellaisten kehitysmaiden ja keskitulotason maiden kanssa, joiden energiaan liittyvät päästöt ovat suuret.

21. Neuvosto toteaa, että ilmastonmuutos, luontokato, aavikoituminen, saastuminen ja ympäristön pilaantuminen aiheuttavat yhä suurempia riskejä ihmisten, valtioiden ja alueiden turvallisuudelle ja voivat pahentaa konfliktien taustatekijöitä ja dynamiikkaa sekä epävakautta. Neuvosto vahvistaa vettä koskevan diplomaattisen toimintansa keinona edistää rauhaa, turvallisuutta ja vakautta. Neuvosto toteaa myös, että hauraille ja konflikteista kärsiville valtioille saatavilla olevassa ilmastorahoituksessa on merkittäviä puutteita. Se panee tyytyväisenä merkille ilmastonmuutosta ja puolustusta koskevasta etenemissuunnitelmasta annetun yhteisen tilanneselvityksen (2020–2022) ja ilmastoa ja turvallisuutta koskevan yhdenmukaisen lähestymistavan toimintaperiaatteen sekä palauttaa mieleen marraskuussa 2022 annetut neuvoston päätelmät naisista, rauhasta ja turvallisuudesta. Neuvosto korostaa, että ilmaston, rauhan ja turvallisuuden välinen yhteys on tärkeää sisällyttää EU:n ulkopoliittikkaan ja ulkoisiin toimiin, kuten analyyseihin, osallistaviin ilmasto- ja katastrofiriskien vähentämisprosesseihin ja ennakoiviin toimiin, rauhanrakentamiseen, välitystoimintaan, konfliktinestoon, kehitysyhteistyöhön, ilmastorahoitukseen ja ilmastodiplomatiaan, mukaan lukien vesidiplomatiaan. Neuvosto pyytää korkeaa edustajaa lujittamaan EU:n analysointi- ja varhaisvaroitusvalmiuksia ja strategisen ennakkoinnin valmiuksia, valtavirtaistamaan ilmaston, rauhan ja turvallisuuden välisen yhteyden sekä antamaan oikea-aikaisesti varoituksia ja analyysejä ilmastoon liittyvistä riskeistä.
22. Neuvosto on tyytyväinen korkean edustajan ja komission aikomukseen esittää yhteinen ehdotus, jotta EU voisi paremmin ehkäistä ja hallita ilmastonmuutoksen ja ympäristön tilan heikkenemisen kokonaisvaltaisia vaikutuksia turvallisuuteen ja puolustukseen. Lisäksi neuvosto on tyytyväinen siihen, että yhteistyötä on tiivistetty muiden kansainvälisten ja alueellisten järjestöjen, kuten Yhdistyneiden kansakuntien, Naton, Etyjin ja Afrikan unionin, sekä kumppanimaiden kanssa EU:n instituutionaalisen kehyksen mukaisesti ja kunnioittaen täysin EU:n päätöksenteon riippumattomuutta. Neuvosto kannustaa lisäämään tätä yhteistyötä.

23. Neuvosto vahvistaa, että EU:n ulkoisen energiapolitiikan ensisijaisena tavoitteena on tukea, tehostaa ja nopeuttaa meneillään olevaa maailmanlaajuisia energiakäännettä ratkaisevana osana ilmastoneutraaliuden saavuttamista. Nopeutettu osallistava ja oikeudenmukainen energiakäännö on myös keskeinen ratkaisu, jolla varmistetaan energiavarmuus ja turvallisen, kestävän ja kohtuuhintaisen energian yleinen saatavuus EU:ssa ja kumppanimaissa kaikkialla maailmassa samalla kun vähennetään kasvihuonekaasupäästöjä.
24. Neuvosto panee merkille yhteisen tiedonannon EU:n ulkoisesta energiastrategiasta, joka on olennainen osa komission ehdottamaa REPowerEU-suunnitelmaa ja jolla vastataan Venäjän Ukrainaa vastaan käymästä hyökkäyssodasta pääosin johtuvaan energiakriisiin ja Venäjän harjoittamaan energian käyttämiseen aseena EU:ta ja kumppanimaita vastaan. EU ja sen jäsenvaltiot aikovat edelleen rajoittaa Venäjän hyökkäyssodan vaikutusta energiavarmuuteen ja energian kohtuuhintaisuuteen kolmansissa maissa, erityisesti kaikkein heikoimmassa asemassa olevissa maissa.
25. EU:n energiadiplomatialla tuetaan aktiivisesti asiaankuuluvien pakotteiden täytäntöönpanoa ja venäläisten öljy- ja öljytuotteiden hintakattomekanismin käyttöönottoa.
26. Neuvosto pyytää korkeaa edustajaa ja komissiota tehostamaan tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa tiedotusta, koordinoitua ja kumppanuuksia kolmansien maiden kanssa jäljempänä esitettyjen prioriteettien mukaisesti. Uusien energiakumppanuuksien olisi täydennettävä nykyistä energia-alan yhteistyötä keskeisten kumppanien kanssa ja samalla turvattava EU:n oma häiriönsietokyky ja kilpailukyky sekä omat resurssit.
27. EU:n energiadiplomatialla edistetään uusiutuvan energian käyttöönottoa ja siihen liittyvää energiajärjestelmien integrointia, jossa huomioidaan vesi- ja ympäristöstressi, sekä sähköverkkojen yhdistämistä. Sillä edistetään myös turvallisten ja kestävien vähähiilisten teknologioiden käyttöönottoa.

28. EU:n energiadiplomatialla edistetään sääntöihin perustuvien, avoimien ja vääristymättömien maailmanlaajuisten vetymarkkinoiden kehittämistä luotettavien kansainvälisten standardien ja sertifiointijärjestelmien pohjalta.
29. Neuvosto on tietoinen energiatehokkuuden ja -säästöjen ratkaisevan tärkeästä roolista ja pyytää siksi korkeaa edustajaa ja komissiota nopeuttamaan toimia, joilla energiatehokkuudesta ja -säästöistä tehdään maailmanlaajuinen prioriteetti, ja harkitsemaan mahdollisuutta käynnistää nykyisiin kansainvälisiin toimiin perustuva erityinen aloite tehostetun kahdenvälisen yhteistyön lisäksi.
30. Neuvosto korostaa tarvetta investoida yhä enemmän kiertotalouteen perustuviin teollisiin prosesseihin ja arvoketjuihin, joilla tuetaan siirtymistä ilmastoneutraaliuteen aloilla, joilla päästöjä on vaikea vähentää. Neuvosto korostaa myös, että on tärkeää jatkaa innovoimista, erityisesti ilmastoneutraaliuden saavuttamisen kannalta ratkaisevien teknologioiden alalla, ja tukee kahdenvälisen strategisten tutkimuskumppanuuksien ja -yhteistyön vahvistamista edelleen maailmanlaajuisilla foorumeilla, kuten Mission Innovation -aloitteen ja puhtaan energian ministerikokouksen puitteissa. EU tekee yhteistyötä kansainvälisten kumppaneiden kanssa sääntelypiteiden uudistamiseksi, pyrkii vahvistamaan EU:n yritysten teknologista johtoasemaa, tukee EU:n standardien käyttöönottoa maailmanlaajuisesti ja edistää EU:n yritysten oikeudenmukaista ja vääristymätöntä pääsyä resurssien ja teknologian kansainvälisille markkinoille kilpailukyvyyn säilyttämiseksi ja uusien riippuvuuksien välttämiseksi.

31. Neuvosto katsoo, että riippuvuus fossiilisista polttoaineista saattaa maat alttiiksi markkinoiden epävakaudelle ja geopoliittisille riskeille. Se katsoo ilmastoneutraaliin talouteen siirtymisen edellyttävän, että luovutaan asteittain nykyisen laajuisten fossiilisten polttoaineiden (sellaisina kuin ne ovat IPCC:n määrittelemänä) käytöstä kaikkialla maailmassa ja käännetään niiden kulutus laskuun jo lähitulevaisuudessa, vaikka maakaasu onkin tärkeä siirtymävaiheessa. EU aikoo systemaattisesti edistää ja ajaa maailmanlaajuisia siirtymistä – hyvissä ajoin ennen vuotta 2050 – kohti energiajärjestelmiä, joissa ei käytetä fossiilisia polttoaineita nykyisessä laajuudessa. Tässä yhteydessä neuvosto palauttaa mieleen COP26-kokouksessa tehdyn sitoumuksen luopua asteittain nykyisen laajuudesta hiilivoiman käytöstä. Lisäksi se vaatii päättäväistä ja oikeudenmukaista maailmanlaajuisia siirtymää ilmastoneutraaliuteen, myös sitä, että luovutaan asteittain nykyisen laajuudesta hiilen käytöstä energiantuotannossa ja – ensimmäisenä toimenä – välittömästi kaikesta uuden hiili-infrastruktuurin rahoittamisesta kolmansissa maissa.
32. Samalla kun tunnustetaan tarve tarjota kohdennettua tukea heikoimmassa asemassa oleville ryhmille, EU:n energiadiplomatialla edistetään ympäristön kannalta haitallisten fossiilisten polttoaineiden sellaisten tukien asteittaista poistamista maailmanlaajuisesti, joilla ei edistetä oikeudenmukaista siirtymää ilmastoneutraaleihin energiajärjestelmiin. Neuvosto on tyytyväinen fossiilisten polttoaineiden tukiuudistuksia koskevan Maailman kauppajärjestön aloitteen edistymiseen.

33. EU:n fossiilisten polttoaineiden kokonaistuonti Venäjältä on vähentynyt huomattavasti viime kuukausina. Tässä yhteydessä EU:n energiadiplomatialla tuetaan kiireellisiä toimia EU:n energiavarmuuden vahvistamiseksi ja turvaamiseksi samalla, kun vältetään uusia riippuvuuksia, mikä on tarpeen EU:n kilpailukyvyn säilyttämiseksi ja kohtuuhintaisen energian varmistamiseksi kansalaisille. Vaikka maakaasutoimitusten monipuolistamiseksi tarvitaan välittömästi ja keskipitkällä aikavälillä kiireellisiä toimia, neuvosto muistuttaa, että erityisesti jäsenvaltioiden yhteisten energiansäästötoimien ja uusiutuvien energialähteiden nopeamman käyttöönoton ansiosta aiemmin Venäjältä tuotua maakaasua ei tarvitse korvata määrällisesti yksi yhteen. REPowerEU-suunnitelmaan kuuluvan energialähteiden monipuolistamista koskevan tavoitteen tukemiseksi EU:n energiadiplomatialla tuetaan tiedotusta ja koordinoitua luotettavien maakaasun tuottajien ja suurkuluttajien kanssa, edistetään asiaankuuluvaa infrastruktuuria, yhteyksiä ja läpinäkyviä, sääntöpohjaisia, avoimia ja likvidejä energiamarkkinoita. EU:n energiadiplomatialla tuetaan EU:n energiafoorumin alaista EU:n yhteistä hankintamekanismia, mukaan lukien energiayhteisön sopimuspuolet, kiinnittäen erityistä huomiota näiden kumppanien energiavarmuuteen ja häiriönsietokykyyn. EU:n energiadiplomatialla tuetaan tarvittaessa myös meneillään olevia toimia, joilla ne jäsenvaltiot, joita asia koskee, pyrkivät monipuolistamaan ydinpolttoainetoimituksia.
34. Neuvosto korostaa, että EU:n pyrkimykset fossiilisten polttoaineiden monipuolistamiseen eivät saisi heikentää pitkän aikavälin ilmastoneutraaliustavoitteita maailmanlaajuisesti, ja niiden yhteydessä olisi vältettävä lukkiutumista fossiilisiin polttoaineisiin ja hukkainvestointeja. Monipuolistamispyrkimyksissä olisi asetettava etusijalle olemassa olevan fossiilisten polttoaineiden infrastruktuurin käyttö painottaen infrastruktuurin potentiaalia käyttötarkoituksen muuttamiseen, ja niihin olisi sisällyttävä järjestelmällisiä toimia metaanipäästöjen vähentämiseksi. Neuvosto palauttaa mieleen erityisesti sellaisten metaanin talteenottoon perustuvien kauppajärjestelmien kuin You Collect/We Buy -järjestelmän merkityksen ilmaston ja energiavarmuuden kannalta. EU:n ulkoisilla energiatoimilla pyritään yhdistämään fossiilisten polttoaineiden monipuolistamista koskevat toimet pitkän aikavälin energiasiirtymäkumppanuuksiin.

35. Neuvosto korostaa tarvetta tukea kansainvälisiä pyrkimyksiä vähentää nykyisen fossiilisten polttoaineiden infrastruktuurin, myös mustahiilen, ympäristö- ja ilmastovaikutuksia. Tässä yhteydessä EU jatkaa yhdessä Yhdysvaltojen ja muiden kumppaneiden kanssa maailmanlaajuisen metaanisitoumuksen mukaisten toimien edistämistä ja kehittämistä. Neuvosto on tältä osin tyytyväinen siihen, että kansainvälinen metaanipäästöjen seurantakeskus on kehittänyt metaanin varoitus- ja toimenpidejärjestelmän. Neuvosto kehottaa korkeaa edustajaa ja komissiota edistämään fossiilisista polttoaineista peräisin olevien kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä koskevan energian tuojien ja viejien yhteisen julkilausuman käsittelyä.
36. Energiavarmuuden turvaamiseksi tulevana vuosikymmeninä neuvosto korostaa tarvetta vahvistaa ja monipuolistaa energiasiirtymän edellyttämien kestävien raaka-aineiden globaaleja toimitusketjuja ja odottaa mielenkiinnolla komission ehdotusta kriittisiä raaka-aineita koskevaksi säädökseksi ottaen täysin huomioon sen geopoliittiset ulottuvuudet.
37. EU:n energiadiplomatialla edistetään ja tuetaan vastedeskin tiukkoja ydinturvallisuus-, ympäristö- ja avoimuusnormeja alueellisesti, EU:n rajojen välittömässä läheisyydessä ja maailmanlaajuisesti.
38. Neuvosto muistuttaa, että on kiireellisesti puututtava energiaköyhyyteen ja energian yleiseen saatavuuteen liittyviin ongelmiin kestävä kehityksen tavoitteen nro 7 mukaisesti käyttäen innovatiivisia rahoitusmalleja ja teknologioita etenkin maaseudun sähköistämiseen, mukaan lukien hajautetut energiajärjestelmät, ja puhtaan ruoanvalmistuksen haasteeseen. Neuvosto odottaa kestävä kehityksen tavoitteen nro 7 tarkistamista vuonna 2023 järjestettävässä kestävä kehityksen korkean tason poliittisessa foorumissa ja toisessa kestävä kehityksen tavoitteita käsittelevässä huippukokouksessa.

39. Neuvosto korostaa tarvetta varmistaa tehokkaat monenväliset rakenteet ja hallintamekanismit, joilla edistetään osallistavaa ja oikeudenmukaista maailmanlaajuisia energiasiirtymää Pariisin sopimuksen tavoitteiden mukaisesti. Se palauttaa mieleen aiemmat lausumat, joissa tuetaan käynnissä olevia uudistusprosesseja ja rajoitetaan samalla aloitteiden pirstaloitumista.
40. Neuvosto toteaa, että vaaditulla nopeudella toteutetulla energiasiirtymällä kohti ilmastoneutraaliutta tulee olemaan merkittävä vaikutus yhteiskuntiin, talouksiin ja geopolitiikkaan maailmanlaajuisesti. EU:n ulkopoliitiikan avulla vahvistetaan edelleen valmiuksia ennakoida uusia turvallisuus- ja geopolitiittisia haasteita, ja tässä yhteydessä tehdään tarvittaessa yhteistyötä kolmansien maiden kumppaneiden ja asiaankuuluvien kansainvälisten aloitteiden ja järjestöjen, kuten IRENAn ja OECD:n, kanssa.
41. Neuvosto aikoo yhdessä korkean edustajan ja komission kanssa edelleen vahvistaa nykyisiä ja käynnistää uusia yhteistyötapoja kumppanimaiden, kansalaisyhteiskunnan sekä nuoriin ja naisiin liittyvien aloitteiden kanssa. Tavoitteena on lisätä ilmastotoimia alueellisella, kansallisella ja valtiotasoa alemmalla tasolla korostaen solidaarisuuden periaatetta ja YK:n lähestymistapaa, jonka mukaan ketään ei jätetä jälkeen. Tässä yhteydessä neuvosto palauttaa mieleen lokakuussa 2022 antamansa päätelmät, joissa korostetaan, että toteutettaessa toimia ilmastomuutoksen torjumiseksi on tärkeää kunnioittaa ja edistää ihmisoikeuksia, oikeutta terveyteen, oikeutta puhtaaseen, terveelliseen ja kestävään ympäristöön, alkuperäiskansojen oikeuksia alkuperäiskansojen oikeuksia koskevan YK:n julistuksen mukaisesti, paikallisyhteisöjen, muuttajien, lasten, vammaisten henkilöiden ja heikossa asemassa olevien ihmisten oikeuksia kuten myös sukupuolten tasa-arvoa sekä naisten ja tyttöjen mahdollisuutta käyttää kaikilta osin ihmisoikeuksiaan ja naisten ja tyttöjen vaikutusvallan vahvistamista.

42. Neuvosto on sitoutunut edistämään ihmisoikeuksiin perustuvaa ja sukupuolitietoista lähestymistapaa ilmastotoimissa, kuten myös sosiaalista oikeutta, oikeudenmukaisuutta ja osallistavuutta maailmanlaajuisessa siirtymässä kohti ilmastoneutraaliutta ja naisten täysimääräistä, yhdenvertaista ja merkityksellistä osallistumista ilmastoon liittyvään päätöksentekoon, sekä täyttämään kaikilta osin ihmisoikeusvelvoitteet toteuttaessaan toimia ilmastonmuutoksen torjumiseksi. EU tukee edelleen myös nuorten ja lasten merkityksellistä osallistumista ilmastonmuutosta koskeviin päätöksentekoprosesseihin sekä ilmastokasvatusta ja yleistä tietoisuutta ilmastonmuutoksesta. Neuvosto on tyytyväinen siihen, että YK:n ihmisoikeusneuvosto ja yleiskokous ovat todenneet, että oikeus puhtaaseen, terveelliseen ja kestävään ympäristöön on ihmisoikeus. EU osallistuu aktiivisesti keskusteluihin, joilla edistetään tätä oikeutta sekä osallisuutta ja syrjimättömyyttä. Neuvosto tunnustaa niiden ympäristöalan ihmisoikeuksien puolustajien panoksen, joihin kohdistuu ennennäkemättömän suuria uhkia ja hyökkäyksiä.
43. Neuvosto pyytää korkeaa edustajaa, komissiota ja kaikkia jäsenvaltioita vahvistamaan EU:n ilmasto- ja energiadiplomatiaa yhtenä poliittisena prioriteettina tehostamalla koordinointia, vaihtamalla tietoa ja vahvistamalla EU:n edustustojen ja jäsenvaltioiden suurlähetystöjen sekä asiaankuuluvien EU:n ja kansainvälisten verkostojen ja työryhmien toimintaa. Neuvosto kannustaa EU:ta ja jäsenvaltioita toteuttamaan ilmastoalan tiedotusoperaatioita ja alueellisia aloitteita, myös yhteisinä toimina, erityisesti ennen COP28-kokousta ja maailmanlaajuisia tilannekatsausta. Neuvosto korostaa, että koordinointia on lisättävä, jotta vääriin tietoihin ja disinformaatiokampanjoihin, joilla pyritään heikentämään EU:n toimien uskottavuutta, voidaan reagoida. Neuvosto tarkastelee säännöllisesti yhteistä työtä EU:n ilmasto- ja energiadiplomatian vaikutusten koordinoimiseksi ja vahvistamiseksi ja pyytää korkeaa edustajaa ja komissiota lisäämään EU:n ilmasto- ja energiadiplomatiaan liittyviä valmiuksiaan.
44. EU ja sen jäsenvaltiot kiittivät Egyptin hallitusta COP27-kokouksen isännöimisestä Sharm el-Sheikhissä ja odottavat yhteistyötä tulevan COP28-puheenjohtajavaltion Yhdistyneiden arabiemiirikuntien sekä kaikkien kumppaneiden kanssa onnistuneiden ja kunnianhimoisten tulosten aikaansaamiseksi COP28-kokouksessa.